

PROLOOG

De nacht van 21 op 22 juni 1969

Voor de zuidkust van Engeland

De vissersboot rolde en stampte hevig. Een krachtige wind zweepte de golven metershoog op. Zes beaufort, schatte Henryk Janowicz. De davits van de reddingsboten waren uitgedraaid en de twee sloepen slingerden wild heen en weer boven de reling. Een halfuur geleden had de stuurman met de scheepstelegraaf opdracht gegeven om het schip te stoppen. De bemanningsleden hadden zich in de tussentijd verzameld op de kleine achterplecht, hun ogen samengeknepen tegen de felle dekverlichting. Alleen de mannen die bezig waren met het neerlaten van de reddingsboten, leken zich vrij te kunnen bewegen.

De gezichten van alle anderen waren naar de jonge radiotelegrafist gedraaid, die enkele meters van hen vandaan in de schemering stond, met zijn rug tegen de achterwand van de hoge stuurhut. Met zijn ene hand hield hij zich overeind, in de ande-

re had hij een pistool dat op het groepje was gericht. Iedereen aan boord kende het: een P-64 Radom, een standaardwapen van het leger, de politie en de veiligheidsdiensten. Het was klein en verdween bijna helemaal in de hand van Janowicz, maar niemand twijfelde eraan hoe dodelijk het was. Het lichaam van de kapitein, die had geprobeerd hem te overmeesteren, was nog maar enkele minuten geleden overboord gezet. Naast de radiotelegrafist stond de eerste stuurman. Ook zijn ogen lieten de mannen op de achterplecht geen ogenblik los.

‘Ik herinner jullie eraan dat jullie hier zelf voor hebben gekozen.’ Henryk Janowicz moest roepen om zijn stem boven het gehuil van de wind uit te laten klinken. De twee sloepen hingen intussen ter hoogte van de reling en konden maar met moeite in bedwang worden gehouden. ‘Jullie hoeven nergens voor te vrezen. Een Russische onderzeeër patrouilleert op dit moment voor de kust van het Isle of Wight. Ik stuur een noodsignaal uit wanneer iedereen van boord is. Hij zal jullie snel oppikken.’

‘Jullie zijn verraders!’ schreeuwde iemand in het groepje. ‘Jij en Jankowski! Naar welke haven denk je te varen, *kame-raad* Janowicz?’

‘De duikboot zal het schip torpederen voor jullie aan land kunnen gaan,’ riep een andere stem.

De radiotelegrafist haalde zijn schouders op, maar hij kon de ogen van de stuurman op zich voelen. Toen hij hem een snelle blik toewierp, meende hij heel even twijfel op zijn gezicht te zien, voor de man hem bemoedigend toeknikte.

Hij zwaaide zijn pistool heen en weer. ‘Het is tijd om te vertrekken. Iedereen van boord!’

Zodra de beide reddingsboten in de golven waren neergelaten, verdween de achterplecht in de duisternis. Janowicz daalde de trappen af naar de machinekamer. Tot dusver was alles gelopen zoals gepland. Hij had alleen verwacht dat meer bemanningsleden zich bij hem zouden aansluiten, maar hij had hun patriottisme blijkbaar onderschat. Even later trok een rilling door het schip en zette het zich weer in beweging, tevreden dat het zich uit de greep van de golven kon losmaken. Het rollen en stampen werd snel minder. De boeg ploegde diep in het water.

Marius Jankowski keek op toen de radiotelegrafist op de brug verscheen. ‘Wat nu?’

Janowicz wees naar de zeekaart die op een werkvlak was uitgespreid en tikte met een wijsvinger op een plek waar het water en het vasteland elkaar ontmoetten. ‘Daar gaan we van boord.’

De stuurman keek hem verbijsterd aan. ‘Maar ...’

‘De kok had gelijk toen hij zei dat de onderzeeër ons achterna zou komen. We hebben niet de tijd om een van de grote havens te bereiken. Ze zullen proberen ons met alle middelen tegen te houden.’

‘Maar hoe wil je aan land gaan? Allebei de reddingssloepen zijn weg!’

‘Zet koers naar het noorden. Stuur haar recht naar de kust.’

‘Recht naar de ...’ De stuurman schudde zijn hoofd. ‘Je bent echt gek geworden, Henryk. Verdomme! Ik was beter met de anderen meegegaan.’

De mond van Janowicz was een dunne streep. Zijn vingers streelden even het gladde zwarte leer van de holster waarin de P-64 Radom aan zijn riem hing. Hij boog zich opnieuw over de zeekaart en tuurde vervolgens door het raam van de stuurhut in de duisternis. ‘Het was mijn plan en jij was bereid om met me mee te gaan,’ zei hij scherp. ‘Nu is het te laat om terug te krabbelen. Met wat geluk krijgen we nu snel de vuurtoren van Brittmouth in zicht. Stuur het schip naar de hoogste klif twee kilometer daarvandaan aan bakboord. Aan de voet ervan laten we haar aan de grond lopen.’

‘Maar ...’

De eerste stuurman zweeg abrupt toen hij de loop van het pistool tegen zijn wang voelde.

‘Hou op met jammeren en doe wat ik je zeg!’ Janowicz tikte opnieuw op de kaart. ‘Maak je geen zorgen. Ik heb hier goed over nagedacht. Boven op die klif staat een huis en het is bewoond. Daar zullen we aankloppen.’

1

Een week voor de paasvakantie

‘Is alles tot dusver voor iedereen duidelijk?’

Finn knikte werktuiglijk toen de notaris eerst zijn vader en moeder en daarna hem over de tafel heen indringend aankeek.

‘Goed zo.’

Toen zijn moeder hem had gezegd dat het hele gezin bij een *solicitor* werd verwacht, had Finn meteen vermoed dat het iets te maken had met de dood van zijn grootvader, zo’n drie weken geleden. Hij had alleen geen idee waarom hij ook mee naar het kantoor moest komen. Erfenissen waren een zaak voor volwassenen. Hij had zich de notaris voorgesteld als een oude man met een leesbrilletje in een donkere kamer vol boekenrekken met naslagwerken. Maar deze notaris zag er jonger uit dan zijn vader. Het zonlicht viel naar binnen door de grote ramen van de vergaderruimte waarin hij hen had ontvangen.

Aan een wand hingen enkele kindertekeningen. Op het glanzende tafelblad stond alleen een opengeklapte laptop. Nergens waren dossiers of verzegelde enveloppen te bespeuren.

Op de stoel naast hem kon zijn vader zich met moeite beheersen. Finn begreep wel waarom. Hij had net te horen gekregen dat hij maar een klein bedrag zou erven, en dat een groot deel van de erfenis aan verschillende goede doelen werd geschonken.

De notaris keek Finns vader onbewogen aan. ‘Uw vader, Thomas Hartman, was een genereus man, maar hij had blijkbaar niet veel op met ... sommige familieleden.’

Finn zag hoe het gezicht van zijn vader rood aanliep.

‘En het huis?’ hoorde hij hem vragen. ‘Wat gebeurt er met het huis?’

De notaris wierp een snelle blik op het scherm van zijn laptop en tuitte zijn lippen, alsof het antwoord een verrassing voor hem was. ‘Mijn cliënt heeft zijn huis nagelaten aan zijn kleinzoon.’

Finn hapte naar adem. Zijn ouders draaiden zich allebei met een ruk naar hem toe.

‘O, wat fijn voor je!’ riep zijn moeder.

Zijn vader stootte alleen een grom uit.

‘Het wordt pas zijn eigendom als hij meerderjarig wordt. In

de tussentijd wordt zijn deel van de erfenis beheerd door zijn wettelijke vertegenwoordiger, in dit geval zijn ouders. Als jullie de erfenis aanvaarden, tenminste,' ging de notaris onverstoord verder. 'Mijn cliënt heeft het nodige geld voor eventuele erfenisrechten en herstellingswerken voorzien op een rekening die door mij als executeur van het testament wordt beheerd. Er is ook iemand aangesteld om het huis te onderhouden zolang niemand er permanent woont.'

De vader van Finn probeerde zijn ergernis niet langer te verbijten. Finns moeder legde sussend een hand op de arm van haar echtgenoot, maar hij schudde die ruw van zich af.

De notaris glimlachte vreugdeloos. 'Zijn er nog vragen?'

In de vergaderruimte was alleen de zware ademhaling van Finns vader te horen.

'Hij leed allicht aan dementie,' zei hij ten slotte schor en met opeengeklemd kaken.

'Ik kan u verzekeren dat uw vader bij zijn volle verstand was toen hij zijn testament liet opmaken, meneer. Dat gebeurde enkele weken voor zijn dood. Hier, aan deze tafel, in het bijzijn van twee getuigen.'

'Wie waren dat? Mijn vader leefde als een kluizenaar. Ik ben er zeker van dat iemand hem heeft gemanipuleerd.'

De notaris liet zich niet uit het lood slaan. 'De eerste getui-

ge was zijn huishoudster. De tweede was de postbode van het dorp waar hij woonde.'

De vader van Finn was overeind gesprongen. 'Ik laat het hier niet bij!' schreeuwde hij. 'Ik ga naar de rechter! Ik zal dit testament aanvechten. Hij heeft mij onheus behandeld en bovendien betwijfel ik of het wel geldig is. Iemand moet op hem hebben ingepraat!'

'Dat is uw goed recht, meneer,' antwoordde de notaris afgemeten en hij klapte zijn laptop dicht.

Het bezoek aan de *solicitor* hing als een schaduw boven de rest van de dag. Finns vader sprak amper nog een woord en zijn moeder probeerde de sfeer wat te verbeteren door overdreven vrolijk te zijn. Zonder succes.

Finn had zich teruggetrokken op zijn kamer met een hoofd vol vragen. Waarom was zijn vader zo woedend geworden? En waarom had zijn grootvader dat huis uitgerekend aan hem nagelaten? Hij kende de man helemaal niet. Het gezicht op de foto die op de kist had gestaan tijdens de korte begrafenisplechtigheid, was dat van een vreemde geweest.

Het was bijna tijd voor het avondeten toen zijn moeder op de deur van zijn kamer tikte en haar hoofd naar binnen stak.

'Mag ik binnenkomen?'

‘Tuurlijk.’ Finn keek niet op van zijn computergame.

‘Hoe voel je je, nu je grootvader je een huis heeft geschonken?’

Hij haalde zijn schouders op zonder haar aan te kijken.

‘Het is erg mooi gelegen.’

Nu draaide Finn zich wel naar haar om. ‘Hoe kun jij dat weten?’

‘Omdat ik er een paar keer ben geweest. Jij ook, toen je nog klein was.’

‘Ik dacht dat papa niets meer met hem te maken wilde hebben. Dat heb ik hem een paar keer zelf horen zeggen.’

‘Ik ben je vader niet.’

‘O,’ zei hij toen het tot hem doordrong wat dat betekende.

‘Ik heb je er een paar keer stiekem mee naartoe genomen, maar toen je vader dat te weten kwam, heeft hij ons ten strengste verboden om je grootvader nog te zien.’ Ze knipoogde samenzweerderig. ‘Dat je vader boos op hem was, betekent niet dat je opa niet in ons geïnteresseerd was. Ik stuurde hem regelmatig e-mails en foto’s om hem op de hoogte te houden.’

De mate waarin zijn moeder hem in vertrouwen nam, verbaasde Finn. Het leek wel alsof ze in hem een bondgenoot zocht, al begreep hij niet waarom.

‘Waarom had papa ruzie met mijn grootvader?’

‘Ik heb altijd gedacht dat het kwam door de echtscheiding

van zijn ouders, toen hij een jaar of veertien was. Ik weet dat die hem heel erg heeft aangegrepen. Hij vond dat het allemaal de schuld van zijn vader was. Je papa heeft altijd de kant van zijn moeder gekozen. Toen zij in de stad ging wonen, is hij met haar meegegaan. Omdat hij en Thomas allebei even koppig waren, is het daarna nooit meer goed gekomen. Je papa wilde hem niet meer zien.’ Ze slaakte een zucht. ‘Kort nadat we getrouwd waren, heb ik Thomas opgezocht. Ik was nieuwsgierig naar de man die ik van je vader niet mocht ontmoeten. Sindsdien zijn we met elkaar in contact gebleven.’

‘Waaraan is hij gestorven?’ vroeg Finn na een korte stilte. ‘En waarom heeft niemand daar iets over gezegd, ook op de begrafenis niet? Was hij ziek?’

Zijn moeder aarzelde even. ‘Eerlijk gezegd weet ik er ook het fijne niet van. Je vader wil er niet over praten. Ik had niet de indruk dat Thomas ernstig ziek was, hoewel hij me zei dat hij zich de laatste tijd niet zo lekker voelde. Daarom had hij ook besloten om zijn testament op te maken. Ik hoorde zeggen dat iemand hem in zijn huis heeft gevonden. Het is zo triest. Hij was nog veel te jong. Ik weet zeker dat je goed met hem overweg had gekund, als je vader je de kans had gegeven om hem te leren kennen.’ Ze deed geen moeite om de verwijtende toon in haar stem te verbergen.

‘Wat voor iemand was hij?’

Op haar gezicht verscheen een dromerige glimlach. ‘Thomas was een heel lieve en vriendelijke man, die graag verhalen vertelde. Maar tegelijk was hij nogal gesloten en in zichzelf gekeerd. Hij had ook iets droevigs, al deed hij altijd zijn best om zijn verdriet voor mij te verstoppen. Ik weet niet wat hem precies dwarszat. Hij heeft het mij nooit verteld. O ja, en hij wilde altijd weten hoe het met je ging.’

‘Echt?’

‘Natuurlijk. Jij was zijn enige kleinkind. Hij zei me ooit dat hij hoopte dat jij zijn zaak zou voortzetten. Thomas was antiekhandelaar, zie je. Zijn huis staat nog altijd vol met oude spullen. Hij verkocht al enkele jaren niets meer, maar de zaak bestaat nog altijd. De laatste jaren had hij ook geen mobiele telefoon of internet meer. Hij leefde nogal teruggetrokken.’

Finn trok een lang gezicht. ‘Eigenlijk wil ik dat huis helemaal niet,’ bekende hij. ‘Wat moet ik daar nou mee? Waarom gaf hij het niet gewoon aan papa?’

‘Je vader had er inderdaad op gerekend dat hij het zou erven. Hij wilde het daarna verkopen, zodat hij er niets meer mee te maken zou hebben. Het herinnerde hem te zeer aan zijn ongelukkige jeugd, zei hij. Maar ik heb altijd gehoopt dat het in de familie zou blijven. Daarom ben ik zo blij voor jou.

Wacht maar tot je het hebt gezien. Het is oud en niet zo heel erg groot, maar bijzonder. De ligging is ook heel speciaal. Het is niet zo erg ver hiervandaan, in Brittmouth, aan de kust. Je kunt er met de bus naartoe. Volgende week begint de paasvakantie. Waarom ga je het niet eens bezoeken?’

‘Maar papa zal niet willen ...’

Ze legde een vinger op haar lippen. Opnieuw die samenzweerderige knipoog.